

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie z powództwa Rzecznika Finansowego

przeciwko Bank spółce akcyjnej z siedzibą w W.

o nakazanie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 7 lutego 2025 r.

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Warszawie z dnia 16 grudnia 2022 r., sygn. V ACa 790/21:

- 1. prostuje oczywistą omyłkę pisarską w komparycji wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 grudnia 2022 r. w sprawie o sygn. V ACa 790/21, w ten sposób, że w miejsce sygnatury akt: „IV C 2363/20” wpisuje: „IV C 2336/20”;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 3. zasądza od Bank spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Rzecznika Finansowego kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia jego doręczenia Bank spółce akcyjnej z siedzibą w W. do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 4. zasądza od Rzecznika Finansowego na rzecz Bank spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 3700 (trzy tysiące siedemset) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas**

po upływie tygodnia od dnia jego doręczenia Rzecznikowi Finansowemu do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniewego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. III CZ 332/23.

[D.Z.]

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa Rzecznika Finansowego (dalej także: „powód”) przeciwko Bank S.A. w W. (dalej także: „pozwany” lub „skarżący”), Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z 25 czerwca 2021 r.:

1. nakazał Bank S.A. z siedzibą w W. na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (dalej także: „u.p.n.p.r.”), aby zaniechał w okresie obowiązywania stanu epidemii wywołanego wirusem SARS-CoV-2, stosowania nieuczciwej praktyki rynkowej polegającej na zamieszczaniu w aneksach oraz wzorcach wniosków wypełnianych przez konsumentów, dotyczących odroczenia terminów płatności kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej, zawieranych w związku z realizacją uprawnień przyznanych konsumentom na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 następujących postanowień umownych: „Bank posiada niesporną wierzytelność wobec kredytobiorcy” oraz „Kredytobiorca oświadcza, iż potwierdza wysokość zadłużenia z tytułu kredytu wynikającą z dotychczasowej obsługi kredytu wg stanu na dzień złożenia wniosku”;

2. nakazał pozwanemu, na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, aby złożył na oficjalnej stronie internetowej [...], w ciągu 7 dni od daty uprawomocnienia się pkt. 2. wyroku i utrzymywania na przedmiotowej stronie internetowej przez sześć miesięcy od daty publikacji, oświadczenia o treści:

„W związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2021 r. o sygn. akt IV C 2336/20 Bank S.A. z siedzibą w W. informuje, że stosował względem swoich klientów nieuczciwe praktyki rynkowe zakazane przez ustawę z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, polegające na stosowaniu w aneksach oraz wzorcach wniosków wypełnianych przez konsumentów, dotyczących odroczenia terminów płatności rat kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej, zawieranych w związku z realizacją uprawnień przyznanych konsumentom na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 następujących postanowień umownych: „Bank posiada niesporną wierzytelność wobec kredytobiorcy” oraz „Kredytobiorca oświadcza, iż potwierdza wysokość zadłużenia z tytułu kredytu wynikającą z dotychczasowej obsługi kredytu wg stanu na dzień złożenia wniosku”, jako postanowień umownych, które mogą być potraktowane w sporach sądowych jako potwierdzające w sposób bezpośredni lub dorozumiany, ważność umowy kredytowej lub brak klauzul niedozwolonych wpływających na ważność umowy w całości lub części. Konsumentów których dotknęła wskazana nieuczciwa praktyka rynkowa, mogą żądać od Bank S.A. z siedzibą w W. wykreślenia z aneksów lub wniosków o odroczenie płatności rat kredytu, przytoczonych postanowień w ramach uprawnień wynikających z art. 12 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy z 23 sierpnia 2007 r., jak również powoływać się na powyższy wyrok sądowy w sporach sądowych z kredytodawcą” w następujący sposób:

- czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB – #FFFFFF), – tekst powyższego oświadczenia wyjustowany i otoczony prostokątną ramką w kolorze czarnym (kod szesnastkowy RGB – #000000) o grubości 3 pikseli,

- w górnej części strony głównej na oficjalnej stronie internetowej Bank S.A.
- bez możliwości zamknięcia informacji przez użytkownika, oświadczenie ma być widoczne cały czas, gdy użytkownik jest na stronie (oświadczenie nie może przybrać formy np. rotacyjnego banera czy slajdera),

- czcionka powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej, tekst umieszczony w ramce, o rozmiarze takim, aby była

ona w całości wypełniona oświadczeniem, o którym mowa w niniejszym punkcie, z uwzględnieniem marginesu 2 cm z każdej strony.

3. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
4. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
5. nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 10 000 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pozwany zaskarżając wyrok w części, tj. co do punktów: 1, 2, 4 oraz 5 i zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez dokonanie dowolnej, sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny materiału dowodowego, polegającej na przyjęciu, że pozwany bank stosował Klauzulę Niesporności oraz Klauzulę Salda w aneksach oraz wzorcach wniosków wypełnianych przez konsumentów, dotyczących odroczenia terminów płatności kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej zawieranych w związku z realizacją uprawnień przyznanych konsumentom na podstawie przepisów ustawy o szczególnych rozwiązaniach (...), podczas gdy z żadnego z dowodów nie wynika, aby klauzule te były stosowane w dokumentacji związanej z rozwiązaniami prawnymi przewidzianymi przez ww. ustawę;

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 12 ust. 1 i 3 u.p.n.p.r. w zw. z art. 4 ust. 1 u.p.n.p.r. i art. 8 ust. 1 u.p.n.p.r., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na nałożeniu na pozwanego nakazów z pkt 1 i 2 sentencji wyroku, pomimo, że pozwany w ogóle nie dopuścił się zachowań, które sąd uznał za nieuczciwe praktyki rynkowe;

ewentualnie, na wypadek nieuwzględnienia powyższych zarzutów:

3. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 130^{1a} § 1 k.p.c. w zw. z art. 126 § 1 pkt 1-7 k.p.c. w zw. z art. 187 § 1 pkt 1-3 k.p.c. w zw. z art. 128 § 1 k.p.c. w zw. z art. 132 § 1 k.p.c. w zw. z art. 193 § 1 i 21 k.p.c., poprzez niedokonanie zwrotu pisma powoda zatytułowanego Replika na odpowiedź na pozew z dnia 21 września 2020 r., pomimo tego, że powód dokonał w tym piśmie zmiany powództwa polegającej na modyfikacji jego podstawy faktycznej, a pismo to nie odpowiadało

wymogom formalnym pozwu, w szczególności nie zawierało dokładnie oznaczonego żądania, a ponadto powód nie załączył odpisu dla pozwanego, dokonując w to miejsce doręczenia bezpośredniego na zasadzie art. 132 § 1 k.p.c.;

4. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 235² § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 § 2 k.p.c., poprzez niepominięcie dowodów z wniosku o zawieszenie spłaty kredytu oraz aneksu nr 5 do umowy kredytu jako spóźnionych;

5. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny dowodów polegającej na odmowie przyznania przymiotu wiarygodności zeznaniom K. B.;

6. naruszenie art. 231 k.p.c., polegające na uznaniu, w sposób sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, że incydentalne zastosowanie przez pozwanego Klauzuli Niesporności „po udzieleniu zabezpieczenia” pozwala domniemywać, że obie klauzule, a więc zarówno Klauzula Niesporności, jak i Klauzula Salda, są nadal wykorzystywane przez Pozwanego;

7. naruszenie art. 100 k.p.c. przez obciążenie pozwanego kosztami postępowania w całości z uwagi na przyjęcie, że pozwany uległ powodowi niemal w całości;

8. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 4 ust. 1 u.p.n.p.r., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że stosowanie przez pozwanego Klauzuli Niesporności oraz Klauzuli Salda w aneksach oraz wzorcach wniosków wypełnianych przez konsumentów, dotyczących odroczenia terminów płatności kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej, zawieranych w związku z realizacją uprawnień przyznanych konsumentom na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 stanowiło nieuczciwą praktykę rynkową;

9. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 8 ust. 1 u.p.n.p.r., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że stosowanie przez pozwanego Klauzuli Niesporności oraz Klauzuli Salda w aneksach oraz wzorcach wniosków wypełnianych przez konsumentów, dotyczących odroczenia terminów płatności kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej, zawieranych w

związku z realizacją uprawnień przyznanych konsumentom na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 stanowiło agresywną praktykę rynkową;

10. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 123 § 1 pkt 2 k.c., poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że w przypadku zwrócenia się przez dłużnika do wierzyciela o zawarcie umowy w przedmiocie udzielenia karencji w spłacie wierzytelności (zaspokojeniu roszczenia), do uznania roszczenia dochodzi dopiero w przypadku złożenia przez dłużnika – *expressis verbis* – w treści zawartej umowy oświadczenia wskazującego na niekwestionowanie tego roszczenia czy jego wysokości, a nie już w momencie zwrócenia się przez dłużnika do wierzyciela o zawarcie takiej umowy;

11. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 70 ust. 1-3 prawa bankowego poprzez jego niezastosowanie z uwagi na błędne uznanie, że ww. przepisy nie nakazują badać zdolności kredytowej konsumentów przy udzielaniu karencji w spłacie rat kredytu (tzw. wakacji kredytowych);

12. w konsekwencji powyższych uchybień – naruszenie prawa materialnego, tj. art. 12 ust. 1 i 3 u.p.n.p.r., pomimo że pozwany nie dopuścił się nieuczciwych praktyk rynkowych;

a na wypadek nieuwzględnienia powyższych zarzutów:

13. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 12 ust. 1 u.p.n.p.r., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i nakazanie pozwanemu zaniechania stosowania Klauzuli Salda, pomimo że to postanowienie umowne nie było stosowane przez pozwanego już około 3 tygodnie przed złożeniem przez powoda wniosku o zabezpieczenie i około półtora miesiąca przed złożeniem pozwu, a nadto nie zachodziła jakakolwiek obawa, że pozwany powróci do stosowania tego postanowienia;

14. naruszenie art. 12 ust. 3 u.p.n.p.r., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na nieproporcjonalnym nakazaniu pozwanemu opublikowania oświadczenia.

Pozwany wnioskował o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, a ewentualnie – w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku

- o zmianę sposobu publikacji oświadczenia, o którym mowa w punkcie drugim wyroku, poprzez:
- zobowiązanie Pozwanego do zamieszczenia oświadczenia na stronie internetowej [https://www.\[...\].pl/koronawirus-aktualne-informacje-banku](https://www.[...].pl/koronawirus-aktualne-informacje-banku) w sekcji komunikaty, czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB – #404445), ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB – #ffffff). Informacja o oświadczeniu zostanie zamieszczona w dolnej części wskazanej strony internetowej w formie zwyczajowo używanej w tej sekcji strony. Czcionka powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej, pełny tekst oświadczenia widoczny będzie po kliknięciu w odnośnik „więcej” umieszczony w ramce zatytułowanej „Informacja dla klientów, którzy w okresie epidemii COVID-19 skorzystali z karencji w spłacie kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej”.

Skarżący wniósł nadto o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Wyrokiem z 16 grudnia 2022 r. w sprawie V ACa 790/21 Sąd Apelacyjny w Warszawie w pkt. 1 zmienił zaskarżony wyrok: w lit. a) w punkcie pierwszym w ten sposób, że uchyła ten punkt; w lit. b) w punkcie drugim w części w ten sposób, że czas utrzymywania orzeczonego w tym punkcie oświadczenia określa na dwa miesiące i nadaje temu oświadczeniu następującą treść:

„W związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2021 r., sygn. akt IV C 2336/20, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 grudnia 2022 r., sygn. akt V ACa 790/21, Bank S.A. z siedzibą w Warszawie informuje, że stosował względem swoich klientów nieuczciwe praktyki rynkowe, zakazane przez ustawę z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, polegające na stosowaniu w aneksach i wzorcach wniosków wypełnianych przez konsumentów, dotyczących odroczenia terminów płatności rat kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej, zawieranych w okresie stanu epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV2, postanowień umownych o treści: „Bank posiada niesporną wierzytelność wobec

kredytobiorcy” oraz „Kredytobiorca oświadcza, iż potwierdza wysokość zadłużenia z tytułu kredytu wynikającą z dotychczasowej obsługi kredytu wg stanu na dzień złożenia wniosku”, które mogą być potraktowane w sporach sądowych jako potwierdzające w sposób bezpośredni lub dorozumiany, ważność umowy kredytowej lub brak klauzul niedozwolonych wpływających na ważność umowy w całości lub części. Konsumenci których dotknęła opisana nieuczciwa praktyka rynkowa, mogą żądać od Bank S.A. z siedzibą w W. wykreślenia z aneksów lub wniosków o odroczenie płatności rat kredytu, przytoczonych postanowień w ramach uprawnień wynikających z art. 12 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r., jak również powoływać się na powyższy wyrok sądowy w sporach sądowych z kredytodawcą”; w pkt. 2 oddalił apelację w pozostałym zakresie; w pkt. 3 zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Skargą kasacyjną z 30 marca 2023 r. pozwany zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części tj. w zakresie pkt. 1 lit. b), 2 i 3, zarzucając naruszenie zarówno przepisów prawa materialnego, jak i procesowego oraz wniósł w pkt. 3 o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie pkt. 1 lit. b), 2 i 3 oraz wydanie orzeczenia co do istoty, w a jego treści: a) oddalenie powództwa w całości; b) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, za I, II instancję oraz postępowanie przed Sądem Najwyższym, według norm przepisanych; ewentualnie, tj. na wypadek nieuwzględnienia wniosku z pkt. 3 lit. a i 3 lit. b o uchylenie wyroku w zakresie pkt. 1 lit. b), 2 i 3 oraz wydanie orzeczenia co do istoty sprawy, a w jego treści:

a. zmianę sposobu publikacji oświadczenia, o którym mowa w pkt. 2 wyroku Sądu Okręgowego zmienionego w pkt. 1 lit. b) wyroku, poprzez zobowiązanie pozwanego do zamieszczenia oświadczenia na stronie internetowej [https://www.\[...\].pl/koronawirus-aktualne-informacje-banku](https://www.[...].pl/koronawirus-aktualne-informacje-banku) czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB - #404445), ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB - #ffffff), w dolnej części wskazanej strony internetowej w formie zwyczajowo używanej w tej sekcji strony. Czcionka powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej, pełny tekst oświadczenia widoczny będzie po kliknięciu w odnośnik „więcej” umieszczony w ramce zatytułowanej „Informacja dla klientów, którzy w okresie epidemii COVID-19

skorzystali z karencji w spłacie kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej”;

b. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, za I, II instancję oraz postępowanie przed Sądem Najwyższym, według norm przepisanych.

Ewentualnie, w przypadku uznania przez Sąd Najwyższy, że podstawy naruszenia prawa materialnego wskazane w skardze kasacyjnej nie są oczywiście uzasadnione lub że uzasadniona jest podstawa naruszenia przepisów postępowania, wniośł o uchylenie wyroku w zakresie pkt. 1 lit. b), 2 i 3 oraz przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, w tym o kosztach zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. pozwany wniośł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazując, że w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne:

1. Czy zgodnie z art. 187 § 1 pkt 2) k.p.c. podstawa faktyczna żądania może być rekonstruowana poprzez odwołanie się do treści dokumentów załączonych do pozwu, w tym korespondencji przedprocesowej, jak również wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia dochodzonego pozwem, nawet jeżeli powód zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie wskazał, że czyni te dokumenty oraz wniosek częścią swojego stanowiska procesowego?

2. Czy zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 3) u.p.n.p.r. w zw. z art. 12 ust. 2 u.p.n.p.r., w sprawie z powództwa Rzecznika Finansowego (lub Rzecznika Praw Obywatelskich, krajowej lub regionalnej organizacji, której celem statutowym jest ochrona interesów konsumentów, powiatowego [miejskiego] rzecznika konsumentów), dopuszczalne jest nakazanie pozwanemu złożenia oświadczenia, którego treść zawiera, nawet w sposób dorozumiany, deklarację usunięcia skutków stosowania nieuczciwej praktyki rynkowej, a zwłaszcza w określony sposób?

3. Czy zgodnie z art. 60 k.c. w zw. z art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 65¹ k.c. w zw. z art. 385 § 2 k.c., z oświadczenia złożonego przedsiębiorcy przez konsumenta z wykorzystaniem wzorca umowy, które to oświadczenie zostało

sformułowane jednoznacznie i w sposób zrozumiały, można wyinterpretowywać złożenie w sposób konkludentny również innego, dodatkowego, oświadczenia konsumenta o skutkach kształtujących jego sytuację prawną, w szczególności w sposób niekorzystny dla niego?

Postanowieniem z 4 stycznia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wstrzymał wykonanie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 25 czerwca 2021 r. (IV C 2363/20) w zakresie punktu drugiego, zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 16 grudnia 2022 r. (V ACa 790/21) do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego.

Postanowieniem z 15 maja 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił skargę kasacyjną na punkt pierwszy litera b. zaskarżonego wyroku.

Powyższe postanowienie zaskarżył pozwany wnosząc o jego uchylenie w całości i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z uwagi na oczywistą zasadność zażalenia.

W odpowiedzi na zażalenie pozwanego, powód wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z 18 grudnia 2023 r. Sąd Najwyższy w sprawie III CZ 332/23 uchylił zaskarżone postanowienie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego sądowi, który wyda orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.

Pismem z 7 marca 2024 r. stanowiącym odpowiedź na skargę kasacyjną pozwanego, powód wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania, w przypadku jej przyjęcia do rozpoznania o jej oddalenie oraz wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy na podstawie art. 350 § 3 k.p.c. sprostował oczywistą omyłkę pisarską w komparycji wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 grudnia 2022 r. w sprawie o sygn. V ACa 790/21.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; zachodzi nieważność postępowania; skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tak ujęta instytucja tzw. przedsądu jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także ze sformułowanymi przez Radę Europy zaleceniami dopuszczającymi wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Podkreślić przy tym należy, że skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego zasadniczym celem jest ochrona interesu publicznego poprzez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa. Stąd przedmiotem merytorycznego rozpoznania przez Sąd Najwyższy powinny być te skargi kasacyjne, które dotyczą spraw najpoważniejszych, wpływających na rozwój i kształtowanie systemu prawnego (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 31 marca 2005 r., SK 26/02).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 maja 2019 r., I NSK 87/18; 21 września 2021 r., I NSK 11/21) skuteczne powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga łącznego wykazania następujących przesłanek:

1. problem prawny powinien być sformułowany w sposób generalny i abstrakcyjny, oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń lub oceny dowodów. Nie może mieć zatem charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 maja 2012 r., III CZP 14/12; 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14; 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14; 12 marca 2018 r., III CSK 288/17; 24 kwietnia 2018 r., II CSK 752/17; 22 maja 2018 r., I CSK 23/18);

2. problem prawny musi pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą tzn. mieć oparcie w podstawach faktycznych i prawnych zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 22 listopada

2007 r., I CSK 326/07; 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13; 24 września 2015 r., II PK 19/15; 24 października 2017 r., I CSK 599/17);

3. sformułowaniu problemu powinno towarzyszyć precyzyjne wskazanie przepisu bądź przepisów prawa budzących poważne wątpliwości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 18 października 2011 r., III SK 25/11; 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11; 10 lipca 2014 r., II PK 257/13; 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17);

4. problem prawny musi zostać poparty wyczerpującym wywodem jurydycznym, obejmującym omówienie różnych sposobów interpretacji danego przepisu prawa w świetle orzecznictwa lub piśmiennictwa, wskazanie pogłębionych argumentów za wariantem preferowanym przez skarżącego oraz przeciw wariantowi przyjętemu przez sąd drugiej instancji. Postawienie samych pytań jest niewystarczające dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07; 20 września 2011 r., I PK 52/11; 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12; 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 550/17);

5. przedstawiony problem prawny musi być „istotny”, czyli skarżący musi wykazać, że problem ma precedensowy i uniwersalny charakter. Wyjaśnienie tego problemu winno mieć znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Tak będzie w sytuacji, gdy problem nie został rozstrzygnięty przez orzecznictwo sądowe, a w szczególności, jeśli Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska na dany temat, a także wtedy, gdy istnieje już utrwalona linia orzecznicza, ale z uwagi na szczególne okoliczności wymaga zmiany – w tym drugim przypadku konieczność zmiany dotychczasowego stanowiska Sądu Najwyższego wymaga uzasadnienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01; 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02; 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16; 16 maja 2018 r., II CSK 15/18).

6. Na ocenę stopnia istotności zagadnienia wpływ ma istnienie rzeczywistych i poważnych wątpliwości interpretacyjnych, które nie doczekały się wykładni w orzecznictwie sądów, jak również istnienie orzeczeń wskazujących na występowanie rozbieżności na tle interpretowanych przepisów prawa (zob.

postanowienia Sądu Najwyższego z: 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15; 20 lutego 2019 r., V CSK 351/18).

7. Okolicznościami świadczącymi o braku istotnego zagadnienia prawnego w sprawie jest m.in. to, że zagadnienie prawne ma charakter kazuistyczny i służy uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczególnych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 kwietnia 2016 r., III CSK 70/16; 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 514/17), jak również sytuacja, gdy do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego wystarczająca jest zwykła wiedza prawnicza i zastosowanie obowiązujących reguł wykładni bądź proste zastosowanie prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 lutego 2018 r., I CSK 635/17; 21 marca 2018 r., II PK 10/17).

Odnosząc się – przy uwzględnieniu powyższych uwag – do sformułowanych przez pozwanego zagadnień prawnych, zauważyć należy, że zagadnienia te sprowadzają się do oceny zastosowania przez Sąd Apelacyjny właściwych norm prawnych w realiach sprawy. W gruncie rzeczy sposób ich ujęcia ogranicza się do zaprezentowania argumentów Sądu Apelacyjnego i na tym tle – wyeksponowania własnego stanowiska przez skarżącego.

W ocenie Sądu Najwyższego pozwany, formułując przedmiotowe zagadnienia prawne, nie przedstawił wyczerpującego wywodu jurydycznego, nie podjął też próby omówienia różnych sposobów interpretacji danego (danych) przepisu (przepisów) prawa w świetle orzecznictwa lub piśmiennictwa, czy wskazania pogłębionych argumentów za wariantem preferowanym przez siebie a przeciw wariantowi przyjętemu przez sąd apelacyjny.

Sąd Najwyższy dostrzega ponadto deficyt argumentacji służącej ukazaniu „istotności” przedstawionych zagadnień. Jak już wspomniano powyżej, skarżący musi dowieść, że problem ma precedensowy i uniwersalny charakter. Jego powinnością jest więc przekonanie składu orzekającego, że wyjaśnienie danego problemu rzutuje nie tylko na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy, ale także na rozstrzygnięcia podobnych spraw. W innym przypadku niemożliwa jest realizacja jurydycznych celów skargi kasacyjnej, do których należy – obok merytorycznej weryfikacji danej sprawy – rozwój systemu prawnego i jurysprudencji.

Dodatkowo Sąd Najwyższy zauważa, że skarga pozostaje pozbawiona rozbudowanej argumentacji odwołującej się do stanowiska doktryny i orzecznictwa. Tym samym trudno uznać, że spełnia ona wymogi pełnego i wyczerpującego wyводу prawnego. Również i ten element wpływa ujemnie na sposób ukazania „istotności” formułowanych przez skarżącego zagadnień.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1935 ze zm.).

O kosztach postępowania zażaleniowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższy w sprawie III CZ 332/23 jako kosztach celowych poniesionych przez pozwanego, których to poniesienie doprowadziło do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego przez Sąd Najwyższy orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1935 ze zm.).

[SOP]

r.g.